

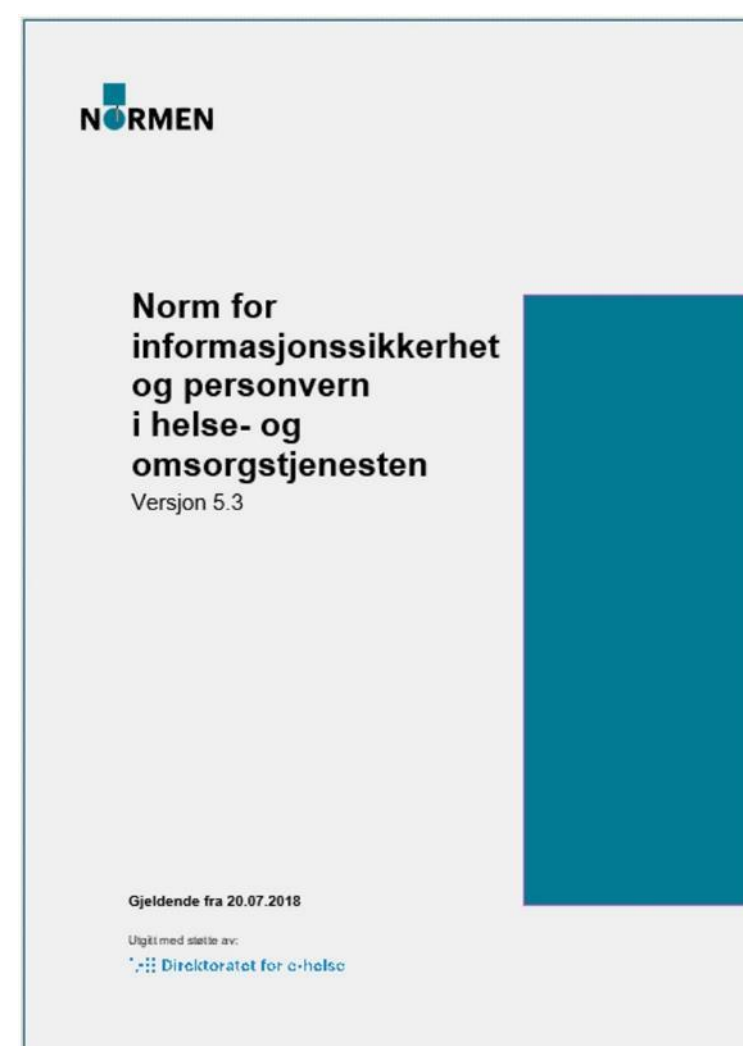

Hva skal til for å kunne benytte skytjenester til høsting av data fra utstyr som benyttes utenfor sykehus

Nasjonalt seminar BHM, Olavsgård

13.11.2019

Normen

Faktaark og veiledere

Utadrettet virksomhet

Normkonferansen

Normen er Norges første og største bransjenorm for informasjonssikkerhet – og fra 2018 også for personvern

Normen er åpent tilgjengelig via www.normen.no

Andre aktiviteter i regi av Normen

Normkonferansen

(25.) 26.-27. november 2019
The Qube" - Clarion hotell og kongress Oslo airport

Nyhetsbrev

- Minst 4 ganger årlig
- Påmelding www.ehelse.no

Q&A epost

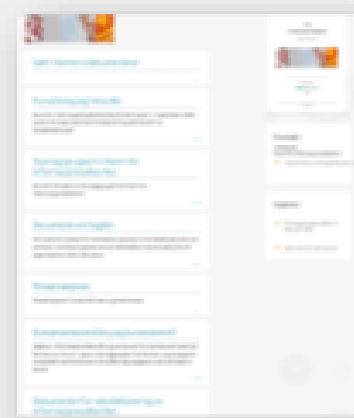
sikkerhetsnormen@ehelse.no

Kurs og foredrag

- Kurs
- Konferanser
- Foredrag

www.normen.no

- Alle dokumentene
- Nyheter
- Om Normen

Sosiale medier

Normen på FB

An aerial photograph showing a vast expanse of white, fluffy clouds stretching across the horizon. The sky above is a clear, bright blue. The clouds are dense and appear to be composed of many small, rounded mounds, creating a textured, undulating surface. The lighting is bright, suggesting a sunny day, and the overall scene is serene and expansive.

Skyteknologi i Helsesektoren

1 GB/dag

I 2020 vil det genereres i gjennomsnitt **1 GB**
helserelevante data per person **daglig**

Kilde: Microsoft

Noen drivere for skytteknologi i helse

Kunstig intelligens

**Genteknologi/
persontilpasset
medisin**

**Sensorteknologi
IoT**

Hvor er data lagret?

Hvordan kan vi utføre kontroll med leverandør?

Kan vi etablere god nok avtale med leverandør?

Har leverandør innsyn i våre data?

Hvordan skal vi trygt nå tjenestene for drift?

Hvilke underleverandører benytter skyleverandøren?

Kan vi slette data på leverandørens delte infrastruktur?

Har vi kontroll når leverandør patcher?

Hvordan sikrer vi admintilgang?

Kan vi hindre ondsinnet kode i løsningen?

Hvordan sikrer vi tilgang til loggene?

Er sikkerheten i valgte tjenester/komponenter ivaretatt?

Har vi kontroll på tilgangene som gis?

Er sertifikater og tokens godt nok sikret?

Beskyttes tjenesten mot eksterne angrep?

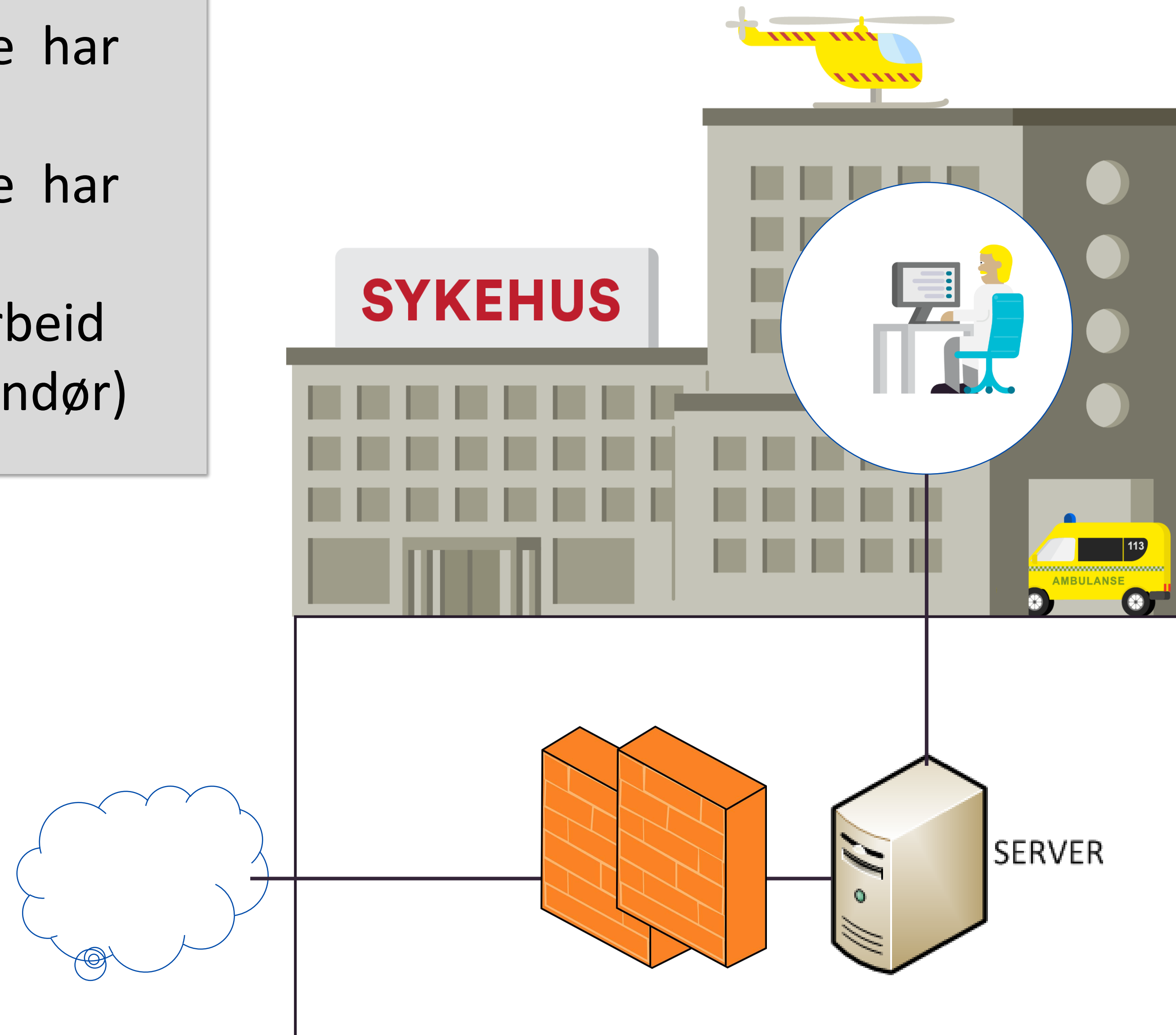
Sletter vi data som ikke lengre er relevante?

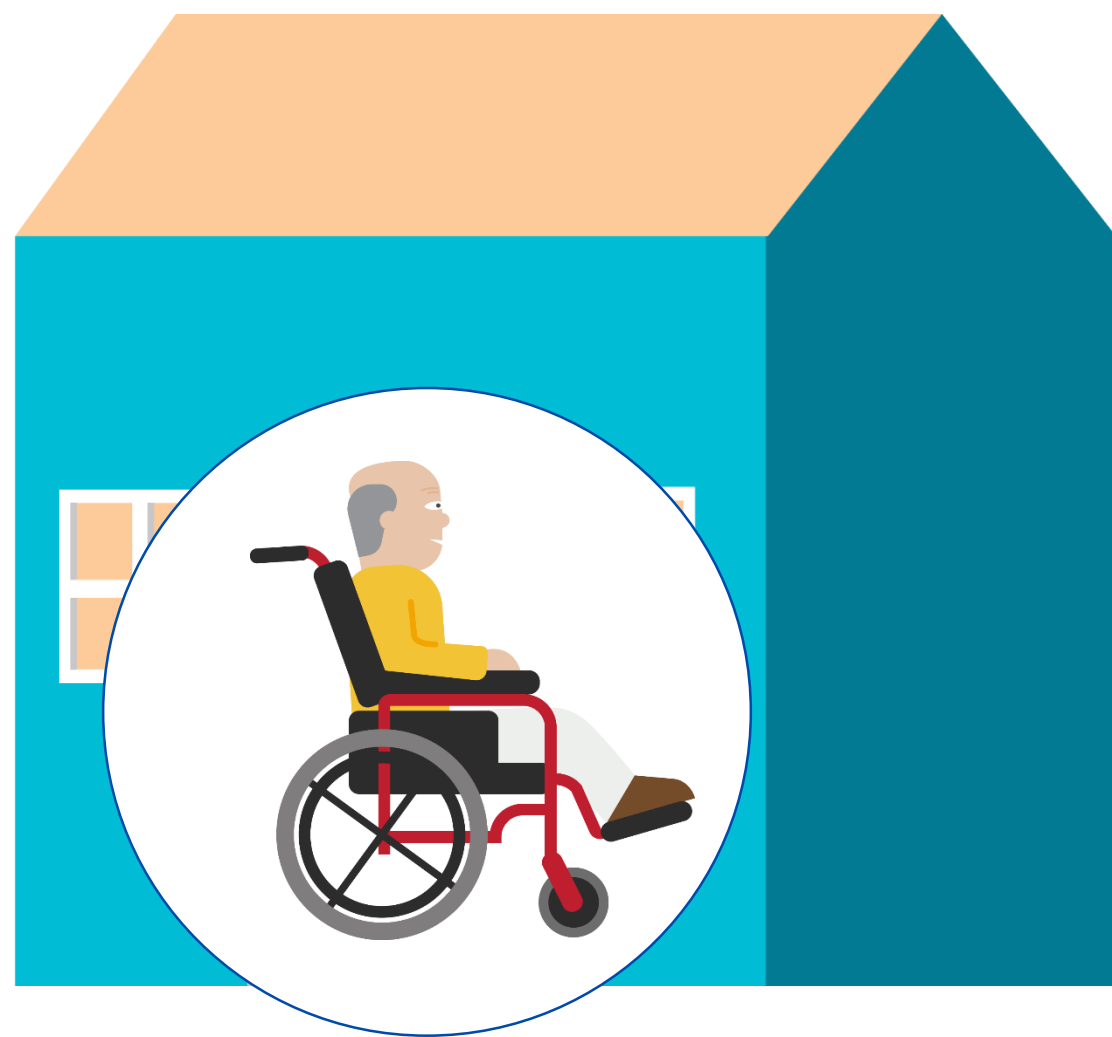

An aerial photograph showing a vast expanse of white, fluffy cumulus clouds stretching across the horizon. The sky above is a clear, bright blue. The clouds are dense and appear to be illuminated from the side, creating soft shadows and highlights. The overall scene is serene and expansive.

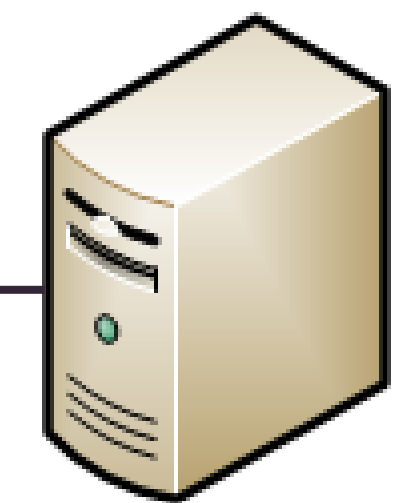
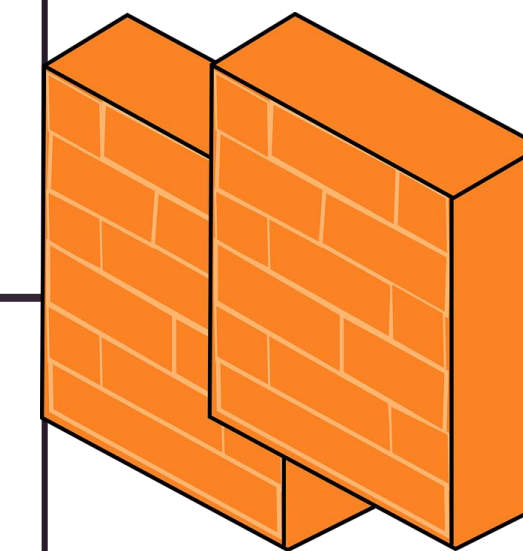
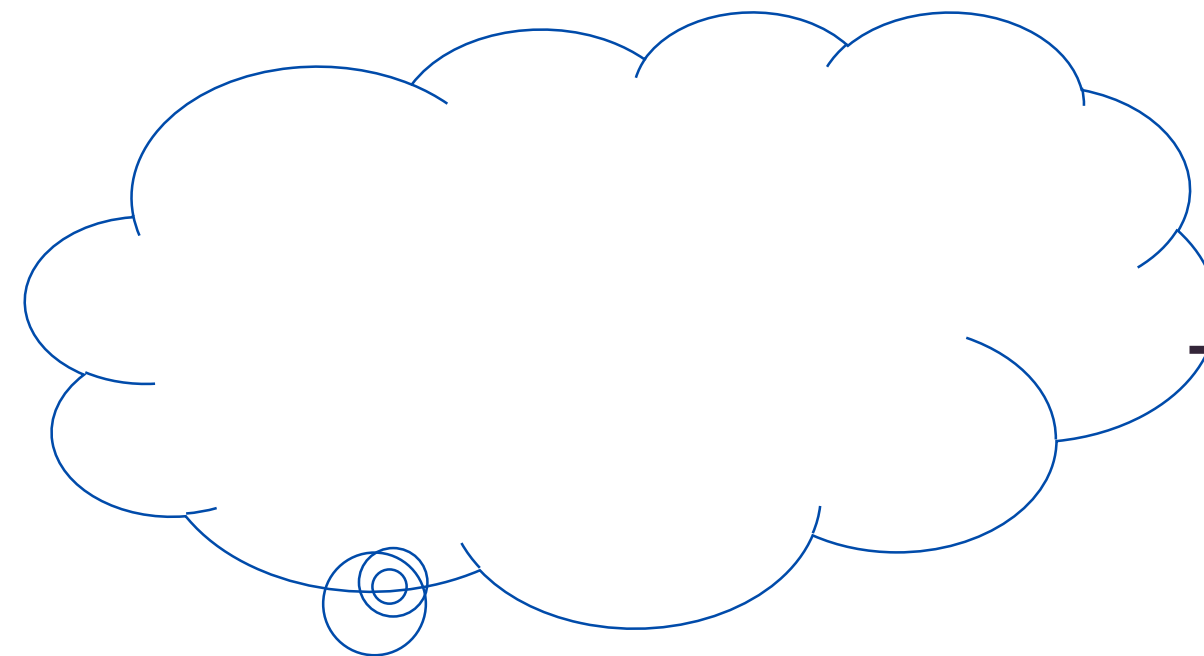
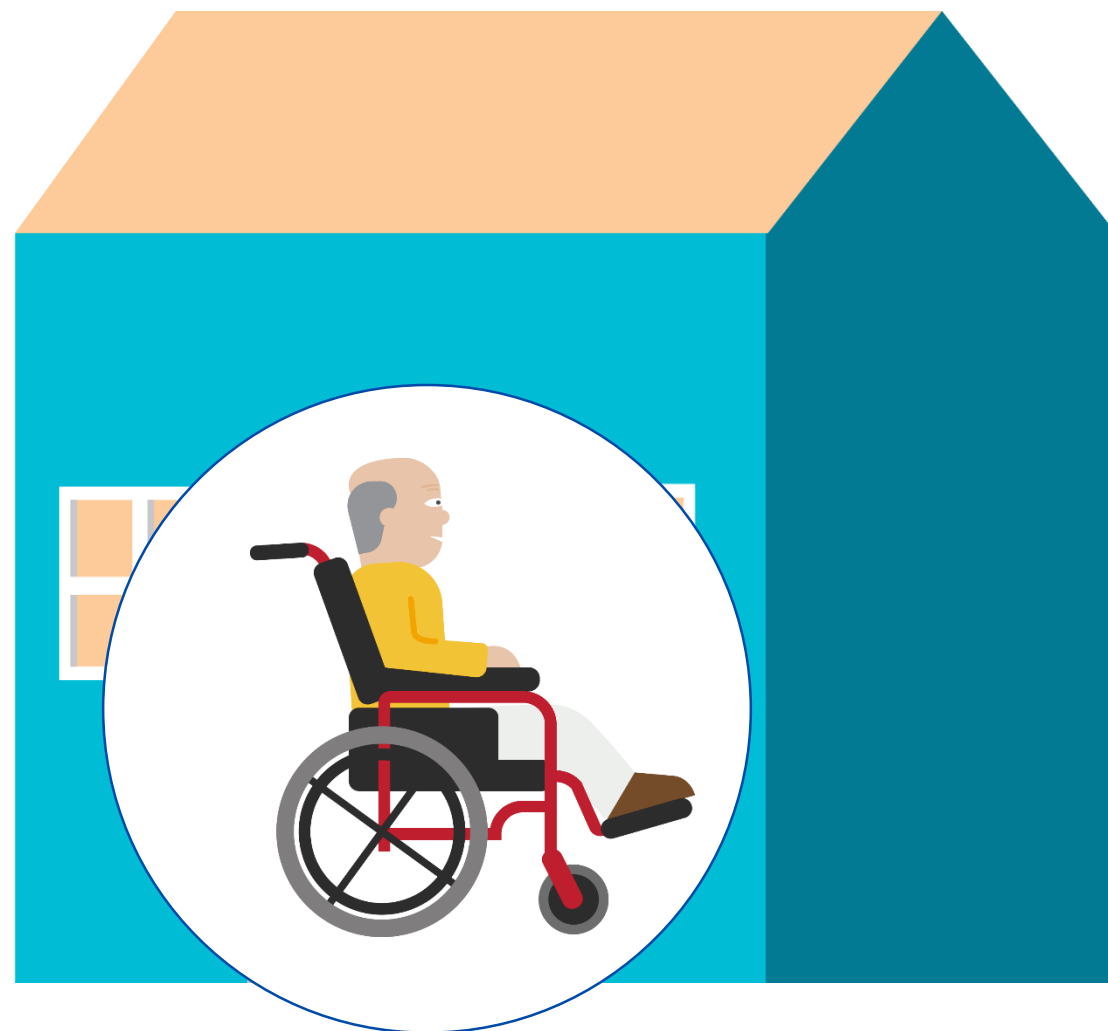
Case: Avstandsoppfølging av pasient

- Den dataansvarlige har **ansvaret**
- Den dataansvarlige har **kontrollen**
(i hvert fall i samarbeid med sin IKT-leverandør)

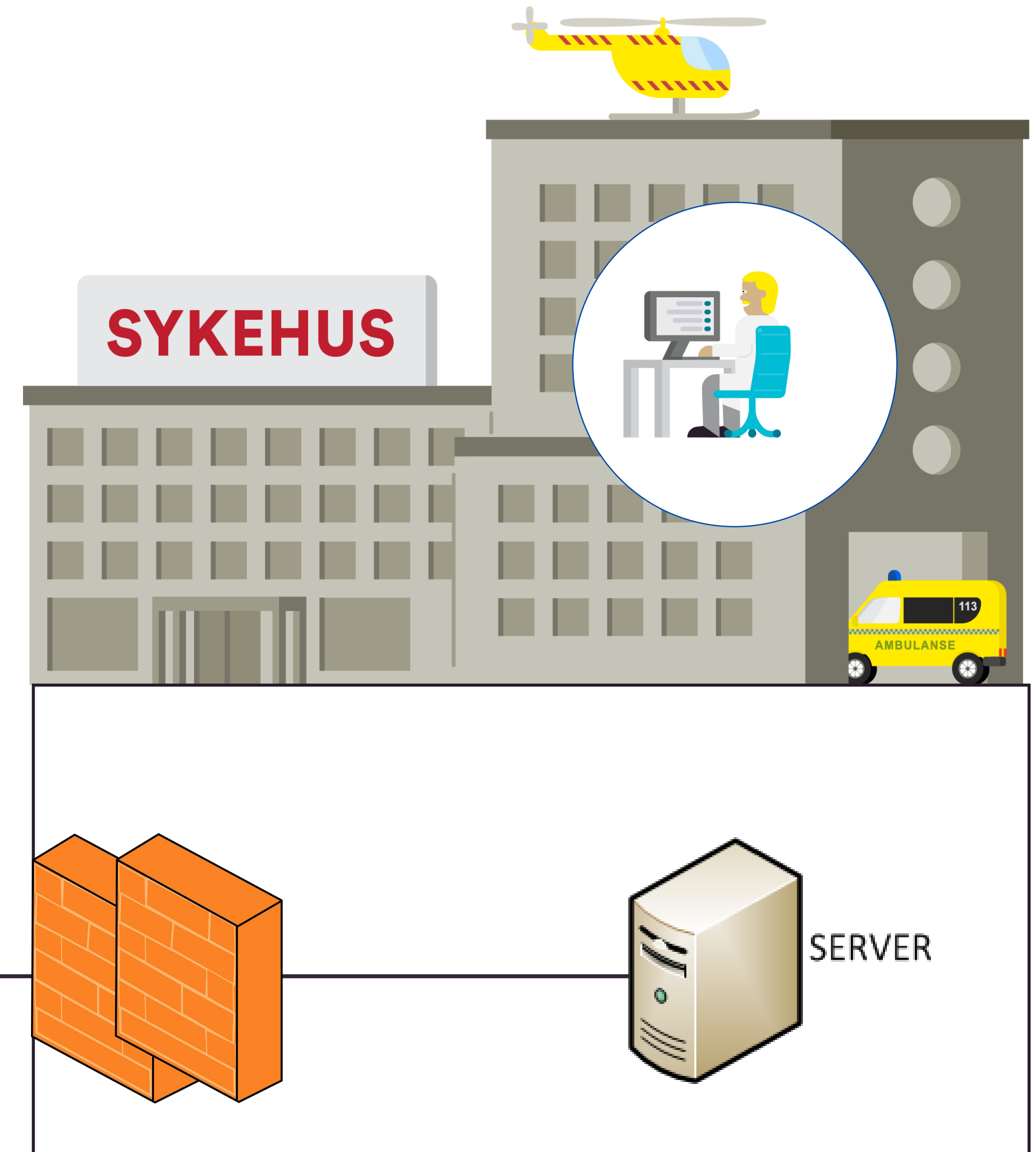

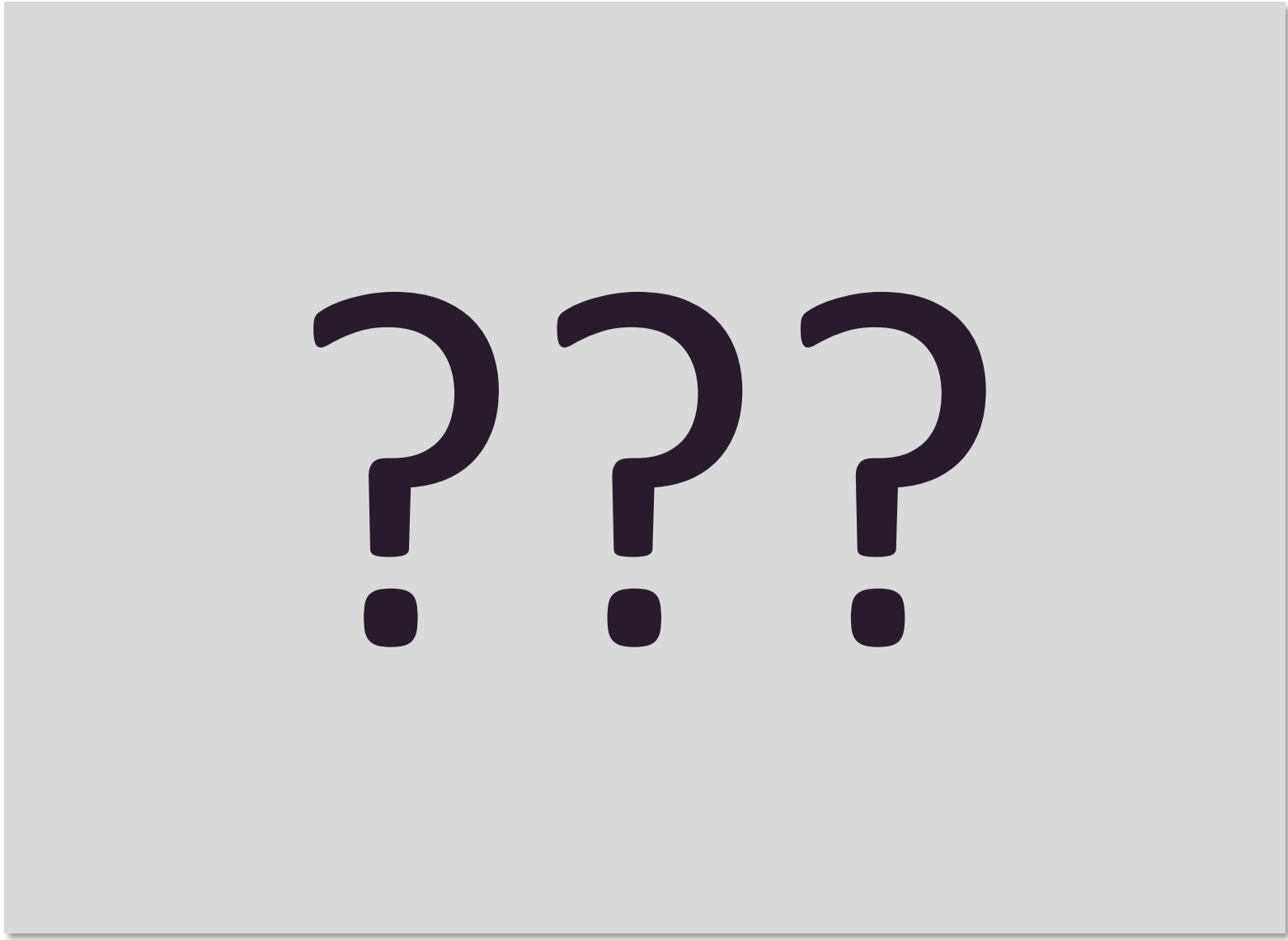

- **Usikker infrastruktur** i pasientens hjem (både konfidensialitet og tilgjengelighet)
- **Sikker autentisering**
  - Av «bokser»
  - Av pasient / bruker (kognitiv svikt?)
- **Overskuddsinformasjon**
  - Dokumentasjonsplikt
  - Sletting
  - Samtykke
- Hva skal **logges**?
- **Medisinsk utstyr** – en sikkerhetsutfordring

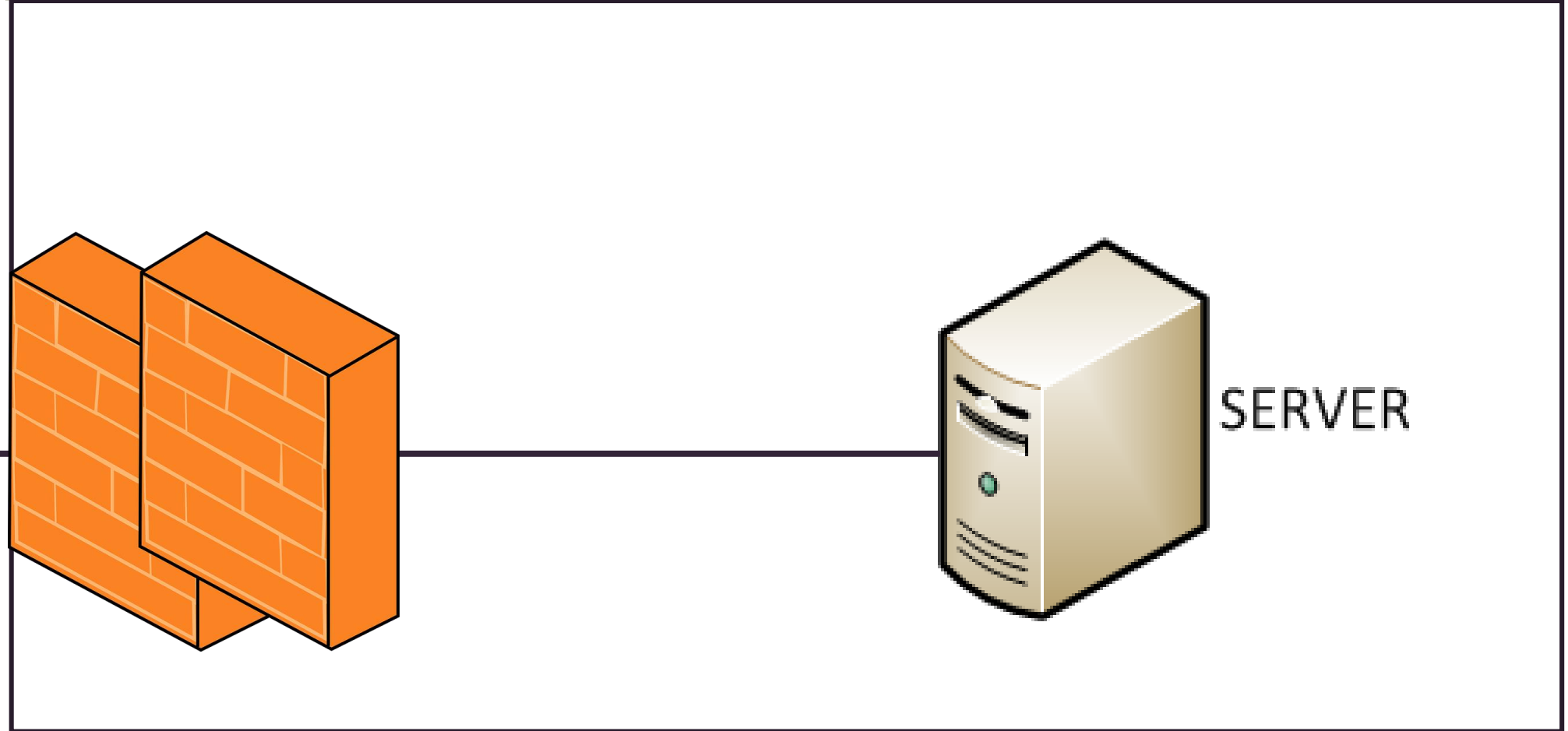
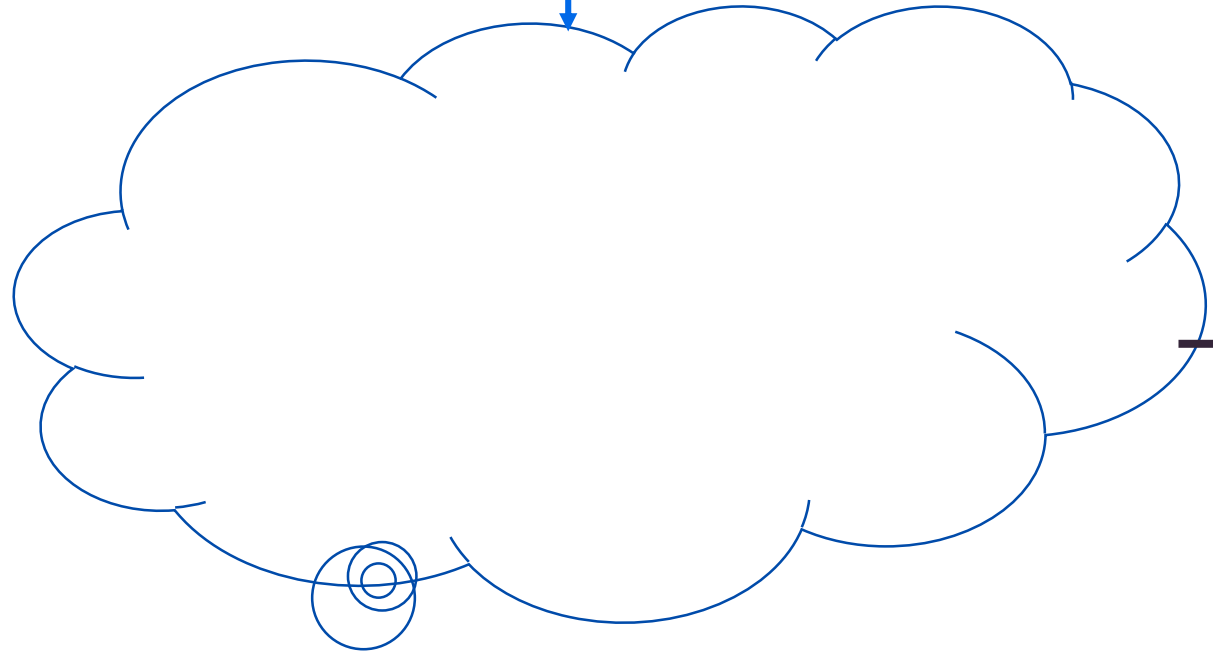
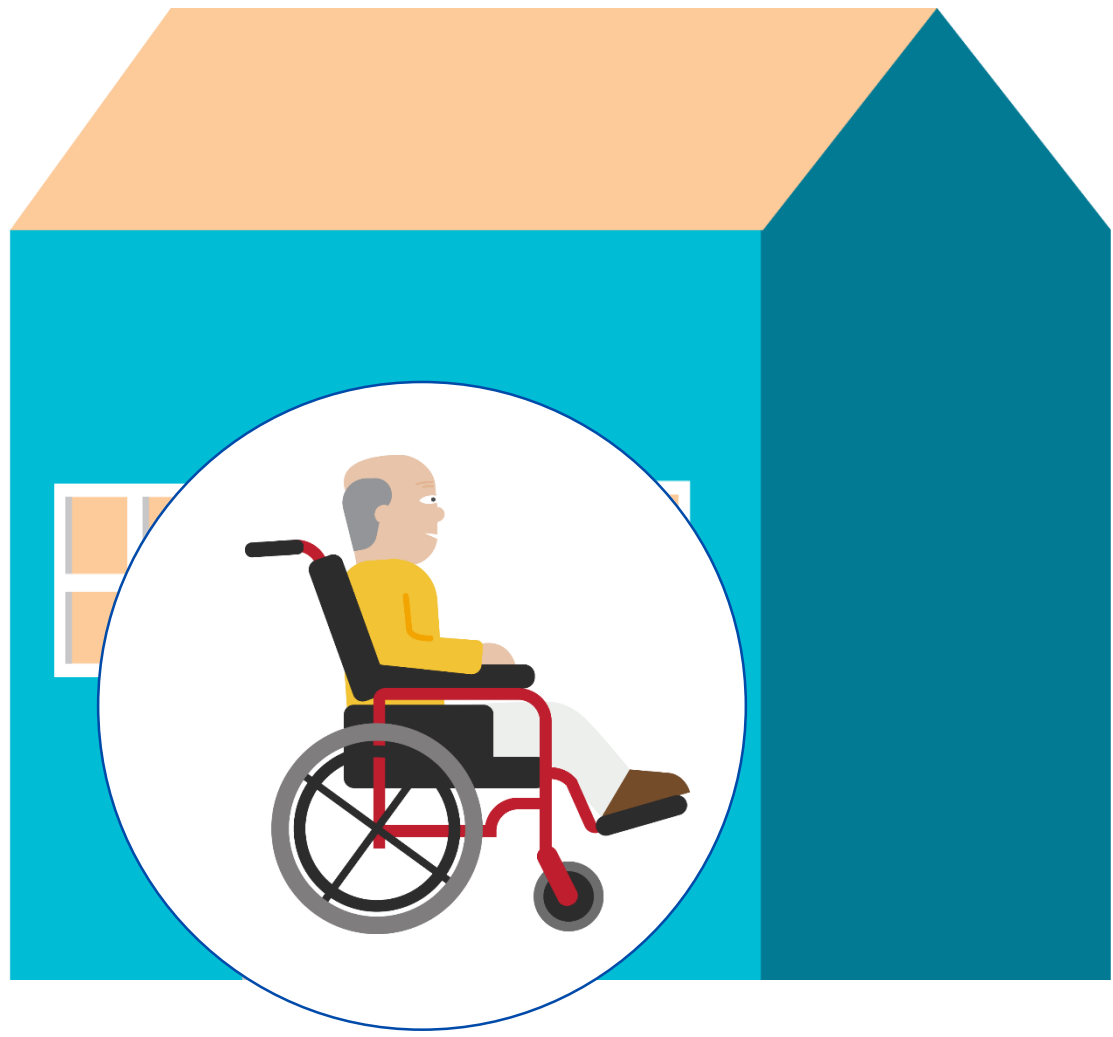

SERVER

Mellomlagring
Pre-prosessering

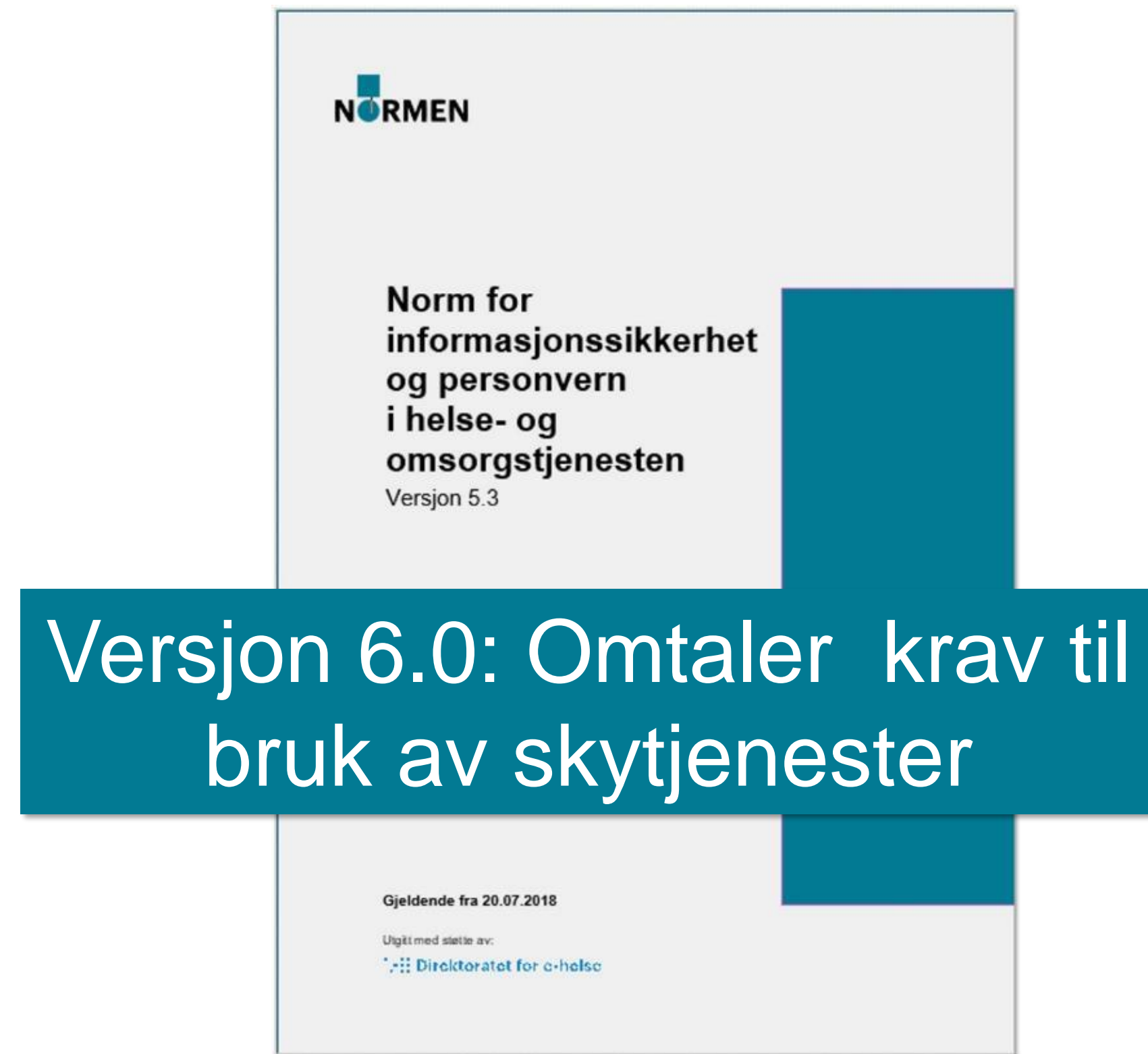
Noen ressurser og verktøy

Noen ressurser og verktøy

Konkrete råd i anskaffelser og leverandøroppfølging

Versjon 6.0: Omtaler krav til bruk av skytjenester

Informasjonssikkerhet ved bruk av private leverandører i helse- og omsorgstjenesten

Rapport lansert 30.11.17

«Direktoratet for e-helse mener at det ikke er grunnlag for å konkludere med at noen typer tjenester aldri kan overlates til private leverandører»

Viktige forutsetninger:

- Risikovurdering
- Lav risikoappetitt

Forslag til viktigste tiltak som bør gjennomføres sentralt:

- Avklaring av databehandlingsansvar mellom regionale helseforetak og helseforetak
- Oppdatering av Normen
- Kompetanseheving innen IKT-sikkerhet og risikovurdering på styre og ledelsesnivå

Kriterier og rutiner som bør implementeres i sektoren knyttet til:

- Sikre god og reell ledelsesforankring
- Tilstrekkelig kompetanse

- Helhetlig risikostyring

**Norm for
informasjonssikkerhet
og personvern
i helse- og
omsorgstjenesten**

Versjon 6.0

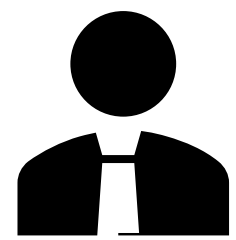
Gjeldende fra 20.07.2018

Utgitt med støtte av:

 Direktoratet for e-helse

Om sky i neste versjon av Normen

Viktige begreper

Behandlingsansvarlig

Den som alene eller sammen med andre **bestemmer formålet** med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes

Kan **utpekes** i lov eller forskrift

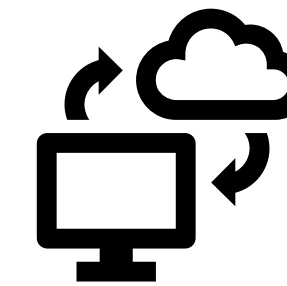
Er **ansvarlig** for behandlingen av personopplysninger

Dataansvarlig

Begrepet som brukes **om behandlingsansvarlig i helse**

Eget begrep i lovgivningen i vår sektor for å unngå forveksling med ansvar for pasientbehandling

Databehandler

En som behandler personopplysninger **på vegne** av behandlingsansvarlig

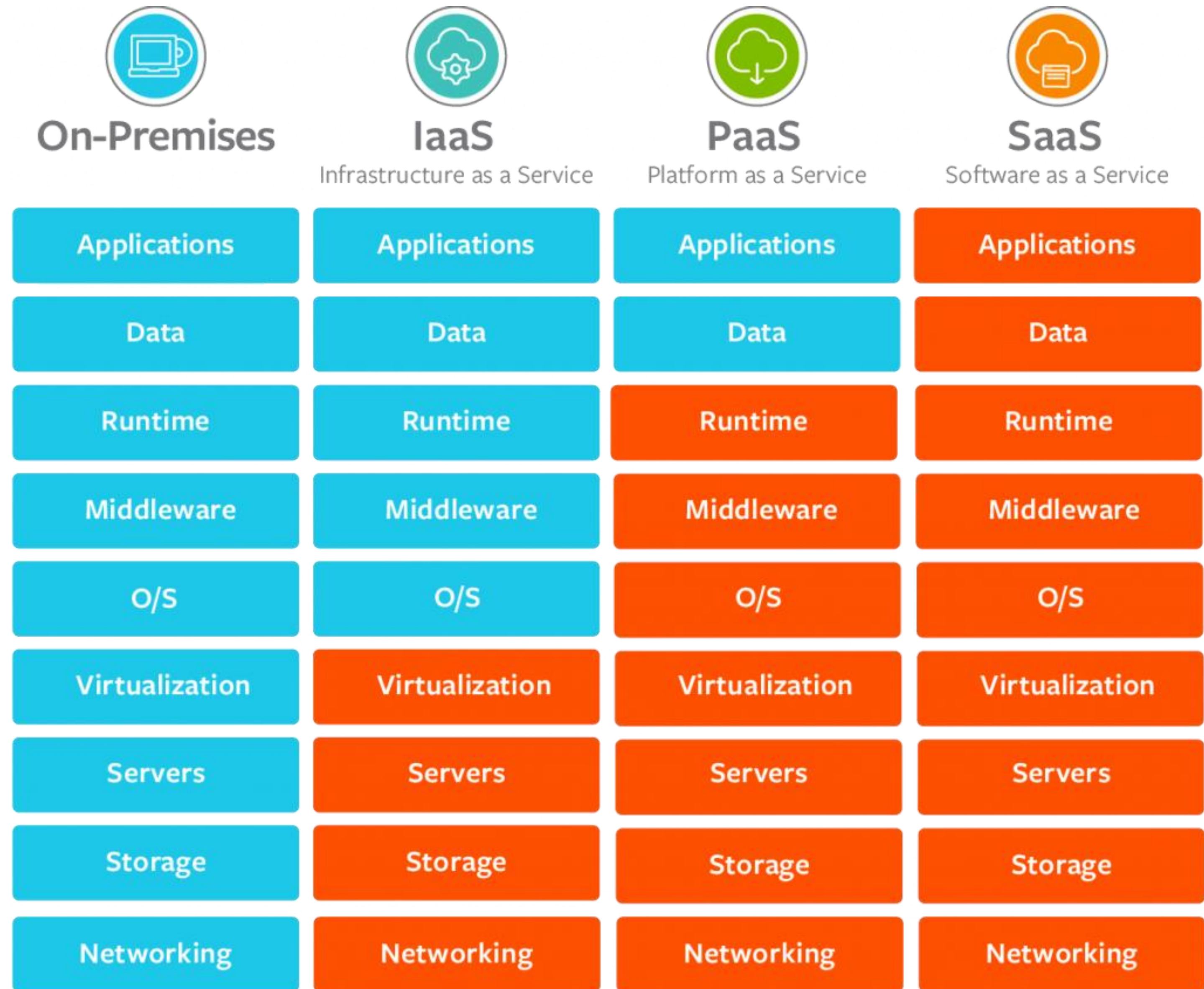
Noen grunnkrav

- Taushetserklæringer for leverandørens personell
  - Kan administreres av leverandøren selv
- Personvernforordningens krav
  - Databehandlers selvstendige ansvar for informasjonssikkerhet
  - Åpenhet om bruk av underleverandører
  - Krav til medvirkning ved avvik
  - **Alltid databehandleravtale**
- **Alltid risikovurdering basert på beskrivelse av konfigurasjon og dataflyt**
- Krav til sikkerhetsrevisjoner (kan håndteres av 3. part)

Ansvarsfordeling

Ansvarsfordelingen mellom dataansvarlig og databehandler er avklart, og tilpasset leveransemodellen som benyttes

Hvor data behandles geografisk

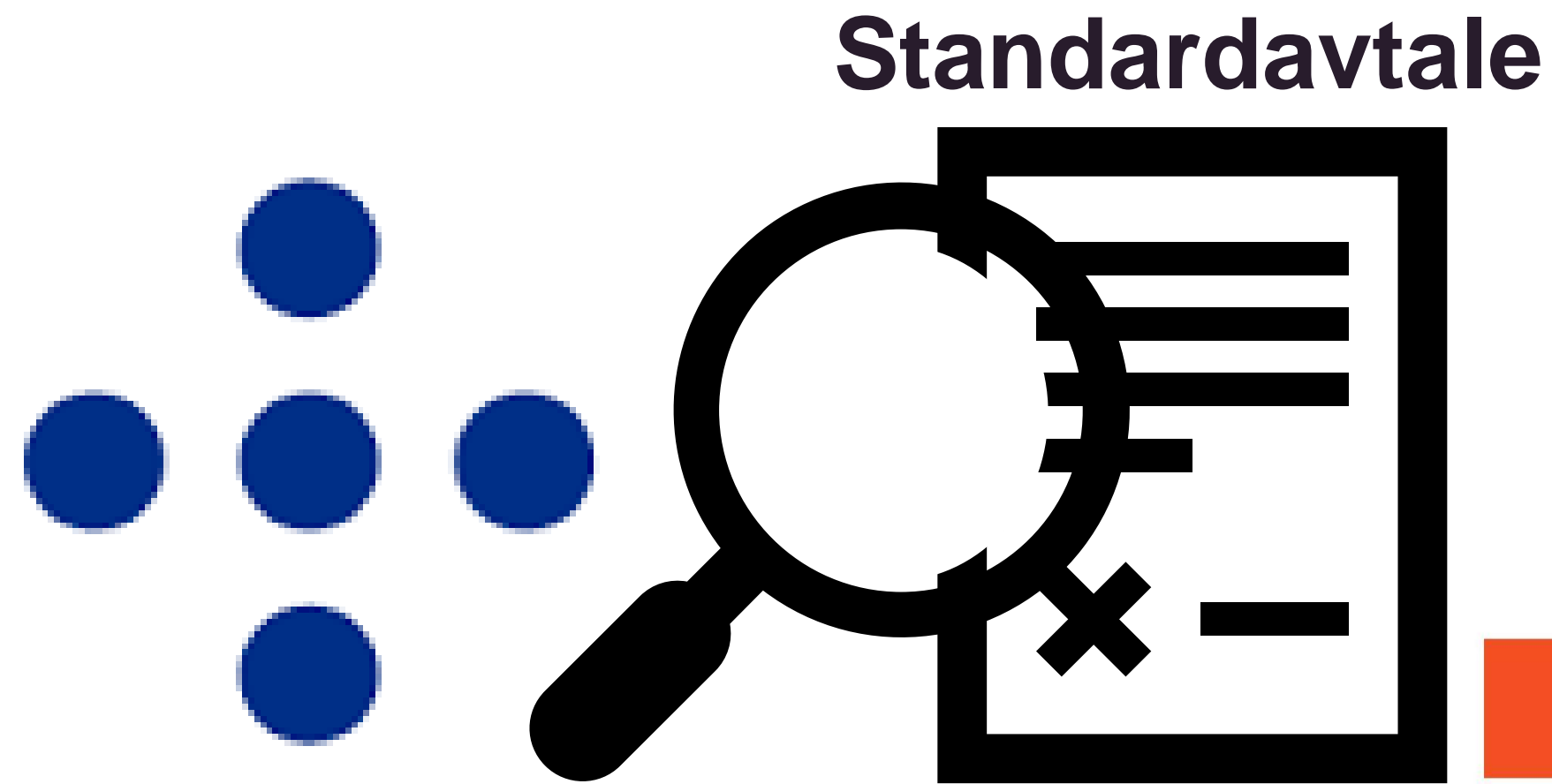
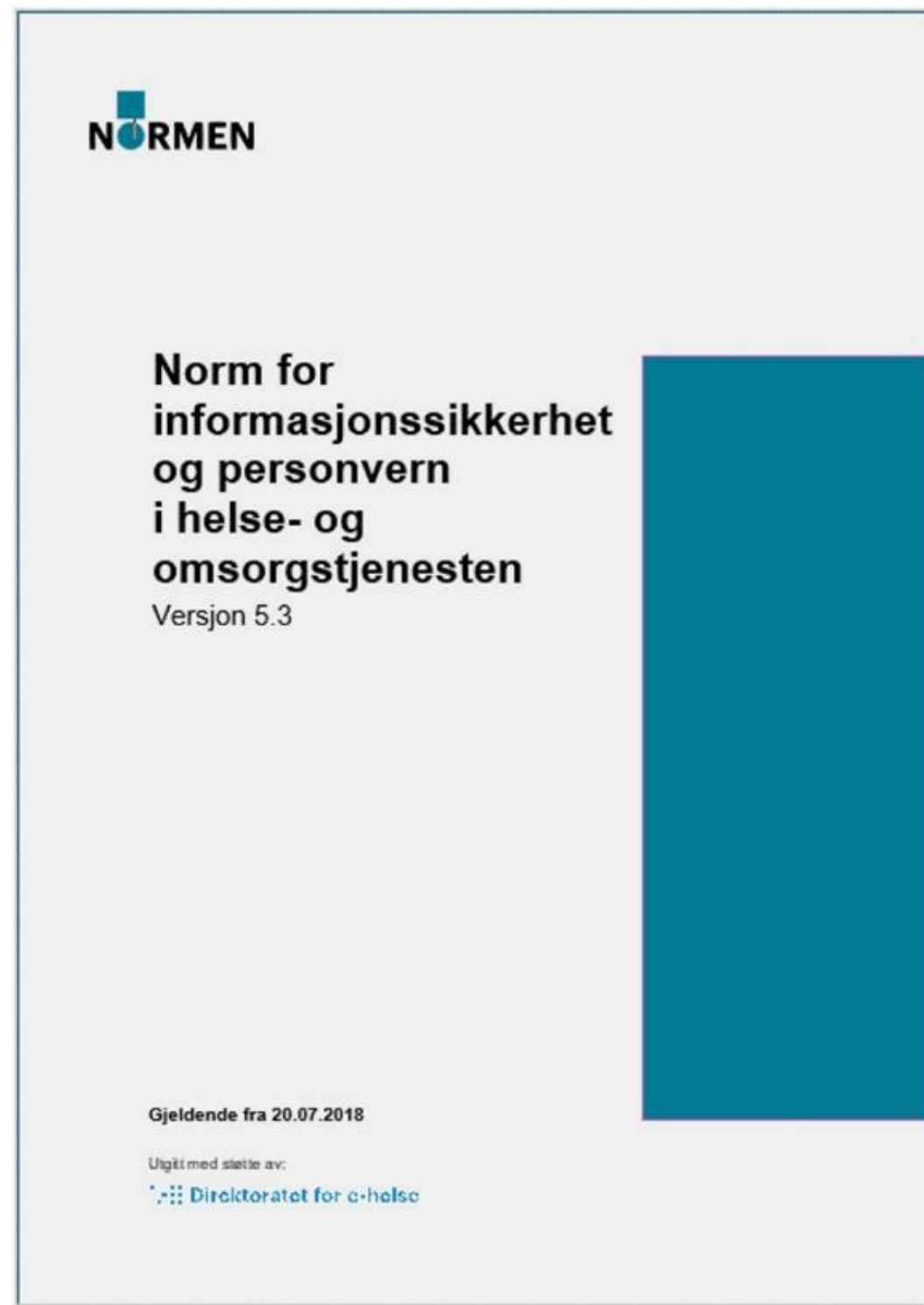
- Innenfor / utenfor EU/EØS
- Godkjent 3. land (liste med 12 navn)
- Andre mekanismer som sikrer «tilstrekkelige garantier»
  - Privacy shield
  - EU standardavtaler
- Landrisikovurdering – også innenfor EU/EØS

Dataansvarlig skal påse at skyleverandørens eventuelle standardavtaler ikke er i motstrid med Normens krav

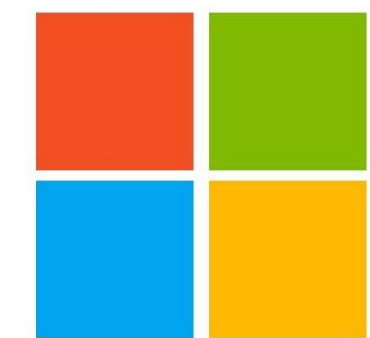

Dataansvarlig skal påse at skyleverandørens eventuelle standardavtaler ikke er i motstrid med Normens krav

amazon

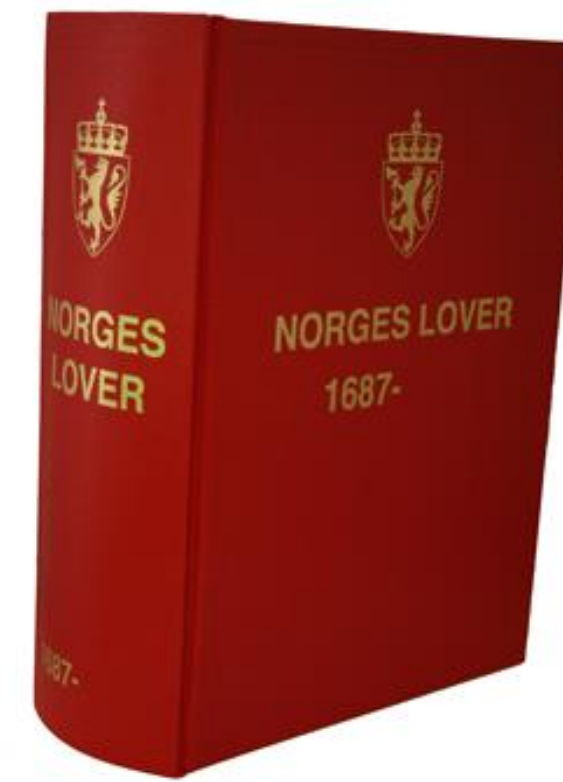
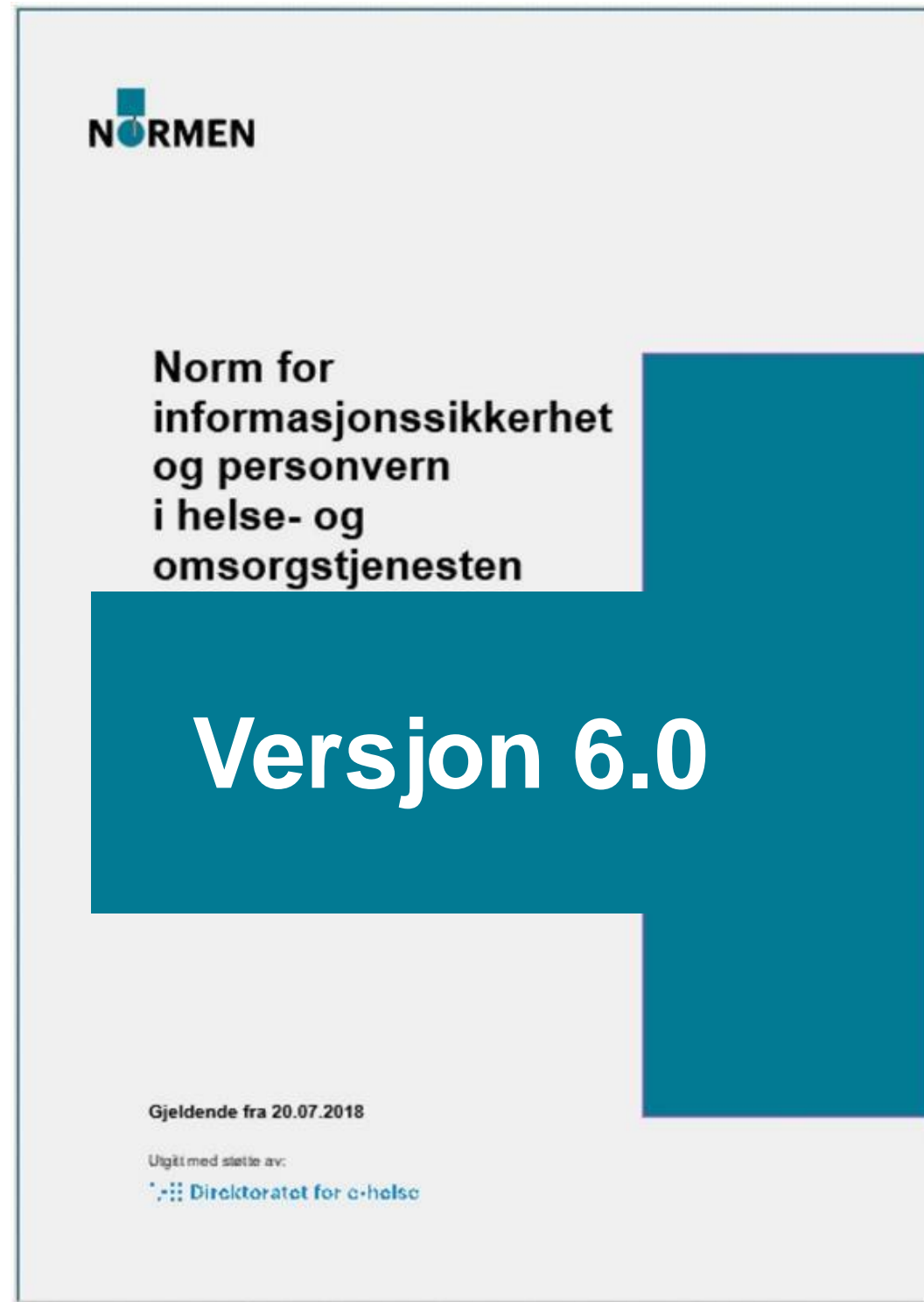
Google

Microsoft

Forenkles ved mapping av Normen

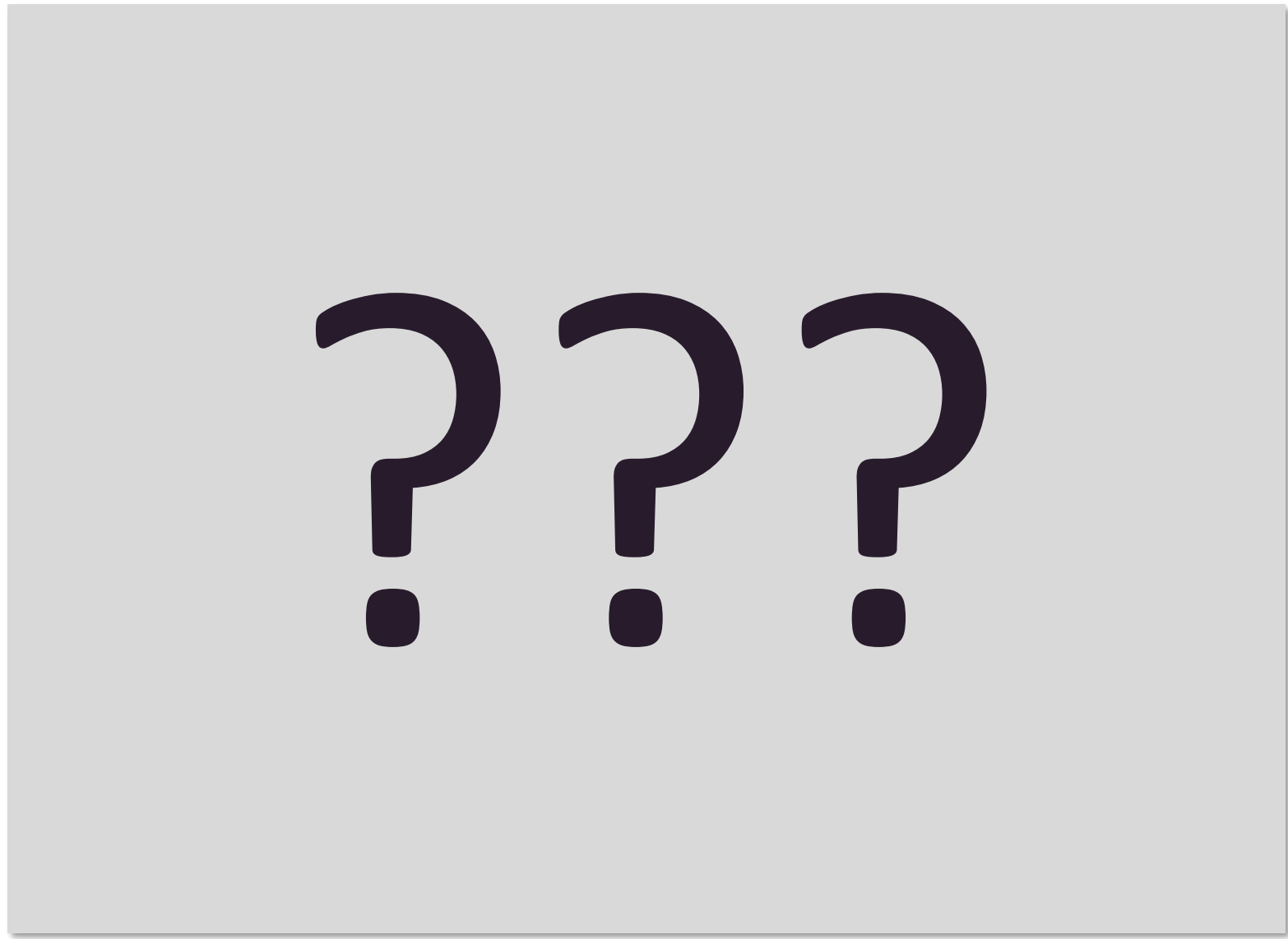

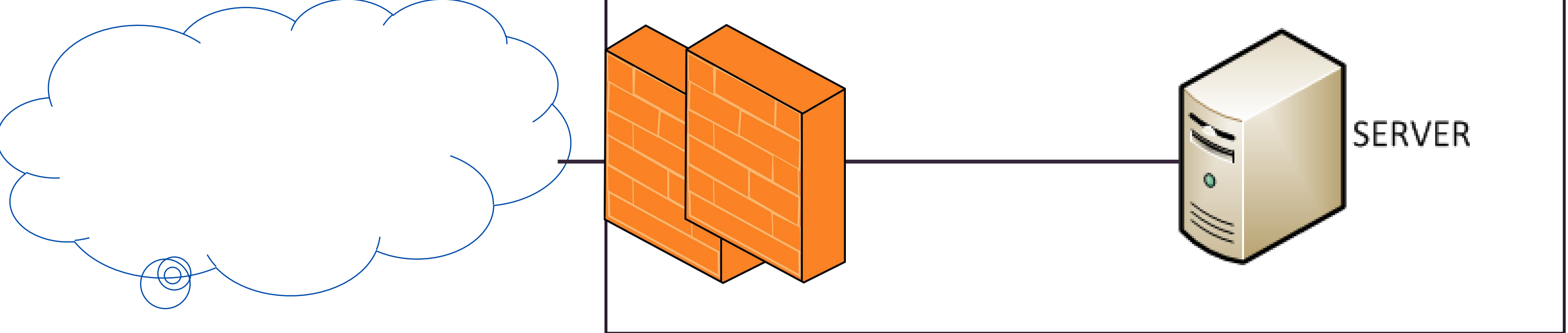
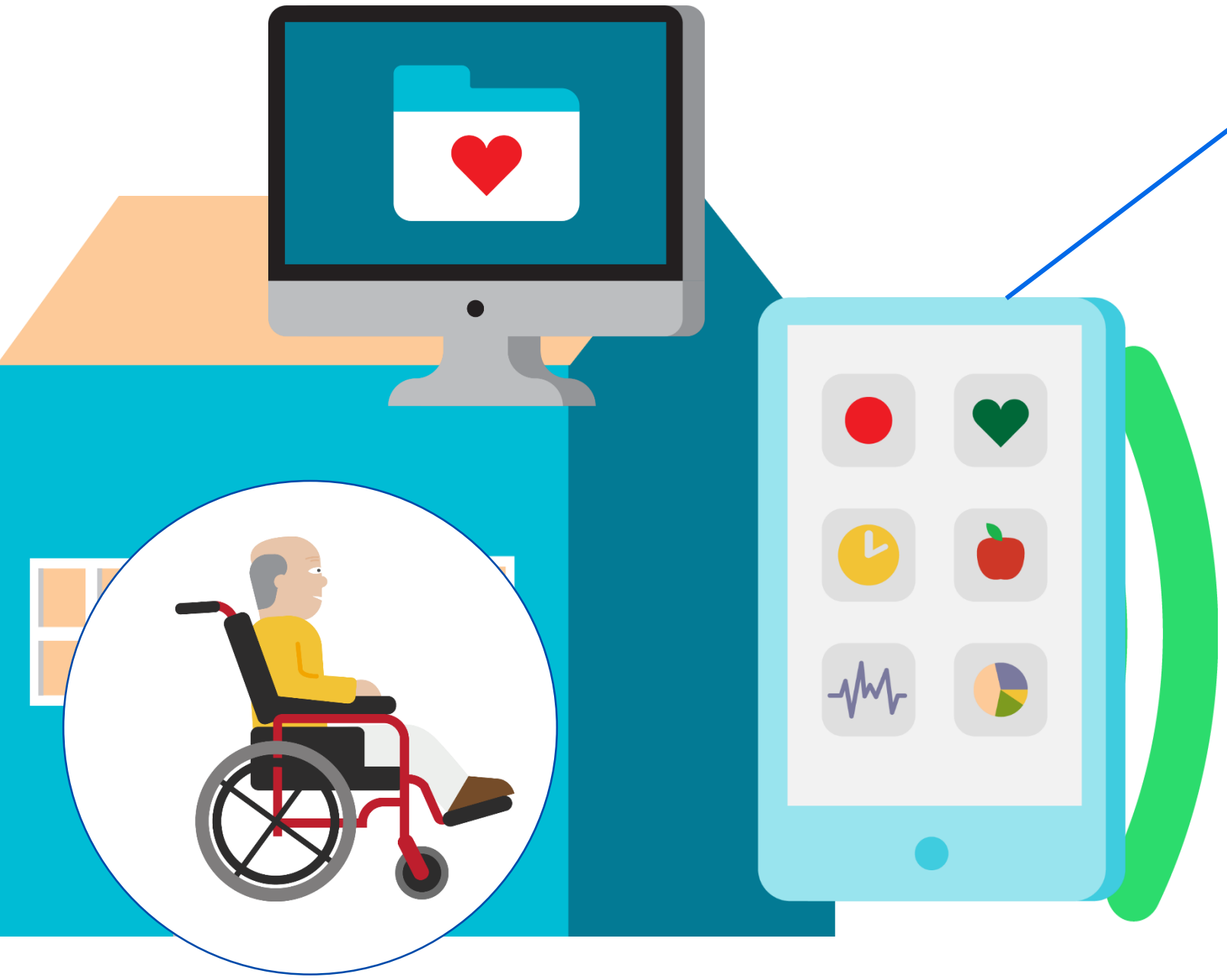
EXIT-strategi

- Dataansvarlig skal sørge for å ha en god plan for ivaretagelse av informasjonssikkerhet og personvern ved avslutning av skytjenesten
- Ved terminering av kontrakten skal det foreligge en signert erklæring fra leverandøren om at alle data tilhørende virksomheten er tilbakelevert eller slettet til avtalt tid.
- Hvordan unngå lock-in?

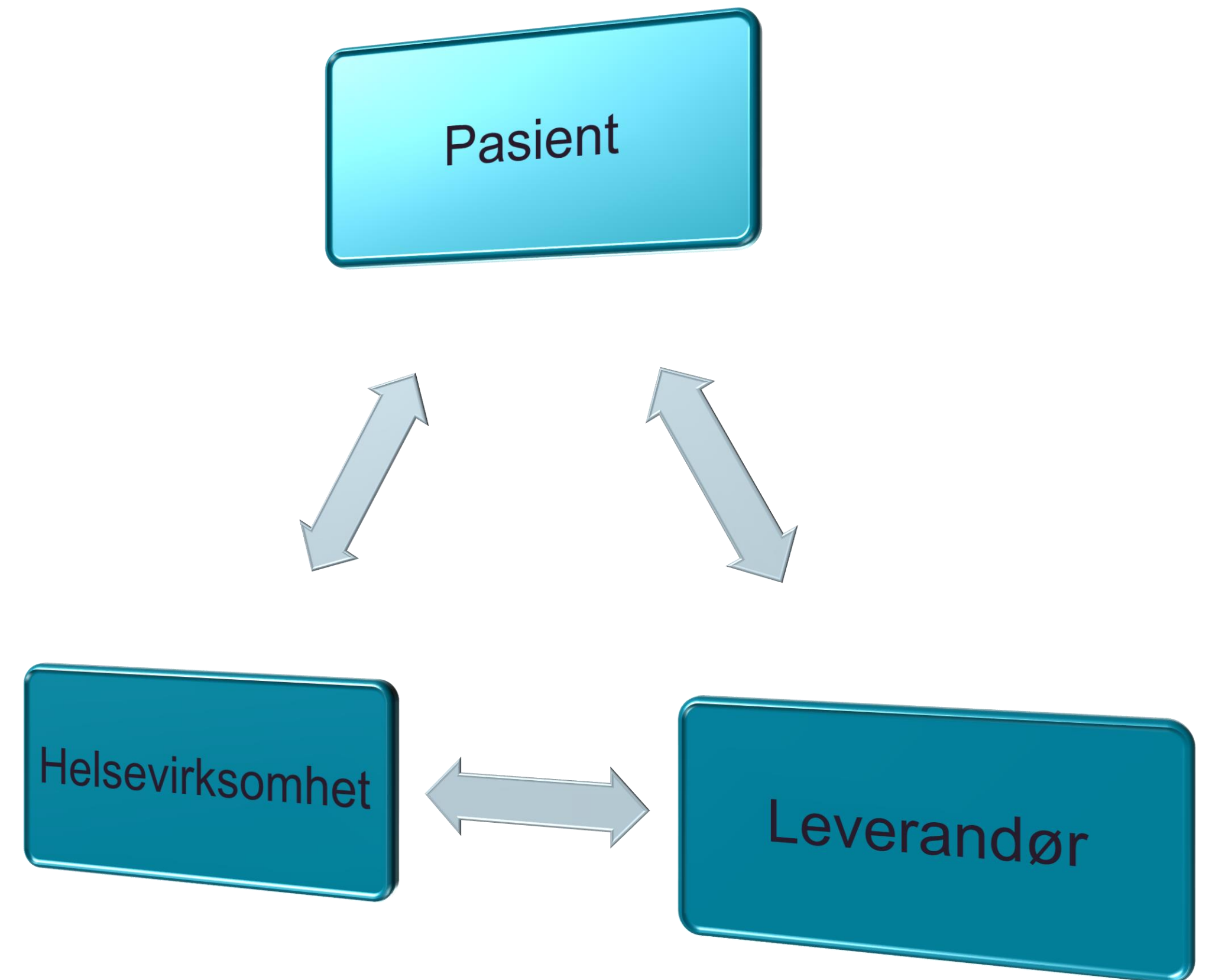

Pasienten tar i bruk tilleggsfunksjonalitet som tilbys av f.eks utstyrslleverandør

Når pasienten på egen hånd tar i bruk tjenester fra leverandøren?

- Ansvarsforhold – hvem er dataansvarlig?
- Problemstillinger i følge *Helsesdata til salg?* (*Forbrukerrådet 2017*):
  - Omfattende brukervilkår (i gjennomsnitt 14 sider)
  - Overføring til andre formål / til tredjepart
  - Manglende sletting
  - Krav til brukerkontoer for lagring

Takk for meg!

sikkerhetsnormen@ehelse.no

www.normen.no

Facebook – Norm for informasjonssikkerhet